

VÄRDEBESKRIVNING

Område av riksintresse för naturvård i Skåne län

Datum: 2023-11-30

Områdesnummer: NRO 12 045

Områdesnamn: Råån med omgivning

Kommun: Helsingborg (1283), Svalöv (1214) och Landskrona (1282) kommuner

Kartblad:

032; 3C Helsingborg SV

032; 3C Helsingborg S0

Area: 4 798 ha

Naturgeografisk region: 6 Sydvästra Skåne

Kust/havsregion: 3 Öresund

Regionindelning för sjöar och vattendrag: Avrinningsområde 94, Råån

Agrara kulturlandskapsregioner: 1 Sydvästskånes slätt- och backlandskap

Landskapstyper: Slätt

Terrängformer: Torrdal, ravin

Riksvärde:

Tabellen läses från vänster till höger

Odlingslandskap	Naturbetesmark, rikkärr	Flora, fauna
Geovetenskap	Sedimentära bergarter, diabaskullar, torrdal	Diabas
Vattendrag	Fauna	
Skog	Ädellövskog, sumpskog	Flora Fauna

Värdebeskrivning: Råån omges av en markant dalgång, en så kallad torrdal, i ett representativt odlingslandskap i slättbygd. Utefter ån skiftar landskapet omväxlande mellan betesmarker, odlingsmarker och skog. Rååns närmiljö utgör viktiga naturområden i ett annars starkt jordbrukspräglat landskap. Naturområdena omfattar t.ex. ädellövskog, betesmarker, våtmarker och sumpskog och har förutom eget högt naturvärde också en viktig funktion som skyddszon för vattendragen. Råån tillsammans med delar av biflödena utgör en sammanhängande limnisk värdestrakt för blå-grön infrastruktur. Flera utpekade värdekärnor finns i framför allt Rååns nedre hälft, nedströms Bälteberga. Rååns

dalgång ingår dessutom i en värde-trakt för ädellövskog. Det sammanhängande gröna stråk som Råån utgör, är sannolikt betydelsefullt som spridningskorridor för andra mindre och isolerade biotoper i jordbrukslandskapet.

I Rååns dalgångs raviner och sluttningar återfinns ädellövskogar med höga naturvärden. Ädellövskogarna har en rik lundflora med kärllväxter som månviol, skogknipprot och desmeknopp. Även kryptogamfloran är rik med många naturvårdsarter av mossor, lavar och svampar, där en del arter är hotade och ovanliga. Representativa områden är t.ex. Rååns dalgång naturreservat, Fjärestad – Gantofta naturreservat, Borgens naturreservat, Bältebergaravinen och sluttningarna mellan Vallåkra och Åskatorp.

Längs Råån finns värdefulla gräsmarker med inslag av naturbetesmarker, torrängar, friskängar, fuktängar och mindre fragment av den hotade naturtypen rikkärr. Här återfinns art- och individrika växtsamhällen med hävdgynnade arter. Representativa lokaler finns t.ex. nordväst om Tågarp. Öster om Tågarp finns flera diabaskullar i dalgången. Några av dessa har kvar en intressant torrängsflora, tex diabaskullen sydost om Sireköpinge. Insektslivet är rikt i området och flera rödlistade fjärilar är knutna till gräsmarkerna. I våtmarkerna längs ån finns groddjur som t.ex. större vattensalamander.

De varierande miljöerna ger upphov till ett rikt fågelliv och här finns t.ex. häckande arter av rovfåglar, hackspettar och småfåglar. Längs Råån häckar arter som t.ex. strömstare, forsärla och kungsfiskare. Flertalet arter fladdermöss har noterats i Rååns dalgång, däribland nordfladdermus, dvärgpipistrell, större brunfladdermus och vattenfladdermus.

Råån meandrar naturligt i stor utsträckning och åsträckorna varierar från lugnflytande till strömmande, vilket ger upphov till en rik flora och fauna och utmärkta lekbottnar för lax. Råån är ett viktigt reproduktionsområde för havsöring och har ett av de bättre bestånden i Skåne. Totalt finns ca 20 fiskarter i Råån och några arter är ovanliga, t.ex. grönlång, flodnejonöga och groplöja, samt den akut hotade ålen. På stenar och klippor i ån förekommer de rödlistade mossorna forsossa och skör lansmossa. Råån med biflöden har bitvis en artrik bottenfauna med både ovanliga och hotade arter. Åsträckor med höga naturvärden kopplade till bottenfaunan finns vid bl.a. Raus, nedströms Görarpsdammen, Sireköpinge, Vallåkra och Gantofta, samt i biflödena Borgenbäcken, Lussebäcken (vid Råå), Tjutebäcken (i Bältebergaravinen), Kövlebäcken och Rydebäcken (nedströms Rydebäck). Råån är utpekad av Naturvårdsverket som nationellt värdefullt vatten med avseende på naturvärde och som nationellt särskilt värdefullt vatten med avseende på fisk/fiskevärde inom miljö kvalitetsmålet levande sjöar och vattendrag.

Örby ängar karakteriseras av strandvallar med mellanliggande fuktstråk. Genom varierade markförhållanden är vegetationen mångformig med många olika vegetationstyper, däribland torräng, fuktäng, översilningskärr, kärr, rikkärr, kushed, dynvegetation, sumplövskog och ädellövskog. Med fler än 400 arter kärllväxter noterade är Örby ängar Helsingborgs kommuns artrikaste växtlokal. Här återfinns flertalet ovanliga och rödlistade kärllväxter. Insektslivet är rikt med många arter kopplade till floran, däribland ett stort antal arter bin och rödlistade

fjärilar. De varierande miljöerna ger även upphov till en hög artrikedom av svampar. Extra intressant är ängssvampfloran med en lång rad naturvårdsarter, varav många arter är vaxskivlingar. I området har även en lång rad snäckor noterats, däribland den starkt hotade större agatsnäcka. På Örby ängar har flera småvatten för groddjur anlagts och arbete pågår med att återintroducera den hotade gröNFLäckiga paddan. Här finns även andra groddjur som vanlig padda, större och mindre vattensalamander. Fågellivet i området är rikt och under vår och höst kan man se stora mängder fåglar rasta eller sträcka förbi. Buskagen och lövskogarna lockar även till sig häckande småfåglar. Här förekommer bland annat olika sångare samt gök och näktergal.

Huvudkriterier: A, C, E

Förutsättningar för bevarande:

- Fortsatt jordbruk med åkerbruk med hänsyn till riksvärdena och naturvårdsinriktad betesdrift.
- Restaurering av ängar och naturbetesmarker, och förstärkning av biologiska värdekärnor genom omvandling av åker till natur som stärker riksvärdena.
- Restaurering av våtmarker.
- Röjning av igenväxningsvegetation.
- Skötsel av landskapselement.
- Ingen negativ påverkan på hydrologi, vattenkvalitet eller vattenmiljö.
- Att åbottnar inte slammar igen av sediment.
- Genomförande av olika vattenvårdsåtgärder.
- Att tillräckliga ekologiskt funktionella skyddszoner finns.
- Hänsynsfullt skogsbruk med naturvårdsinriktning för att säkerställa biologisk livslängd på träden, tillgång till död ved i olika former samt en variation av svenska ädellövträdarter.
- Bekämpande av invasiva främmande arter

Områdets värden kan påverkas negativt såväl inom som utanför riksintresseområdet av:

- Exploatering för bebyggelse och industri.
- Minskad eller upphörd jordbruks/betesdrift, liksom utökning av åkermark.
- Skogsplantering av jordbruksmark. Omställning av viss åkermark till natur som leder till att stärka riksvärdena utgör inget hot mot riksintresset.
- Energiskogsodling.
- Intensivt skogsbruk i eller i anslutning till ädellövskog.
- Avverkning av grova träd, senvuxna träd, socklar, hålträd, döda eller döende träd inom området eller i omkringliggande områden.
- Borttagning och bortforsling av död ved (gäller även i vattendragen).
- Brist på ersättningsträd.
- Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzoner kan skada naturvärdena.
- Igenväxning.

- Gödsling eller annan tillförsel av näringsämnen som skadar mark och vegetation, samt försämrar vattnets kvalitet och ekologiska status.
- Användning av bekämpningsmedel och kemikalier inom området och i de närliggande åkrarna. Inklusiva bekämpningsmedel från t.ex. växthus.
- Ledning- och vägdragningar.
- Tåktverksamhet.
- Förändringar i områdets hydrologi från både inom och utanför området genom t.ex. markavvattning.
- Påslamning, dvs tillförsel av partiklar från omgivande marker, dagvatten etc.
- Temperaturhöjning i vattnet, på grund av t.ex. för dålig skuggning, lite vatten, nedströms dammar, utsläpp av varmt processvatten.
- Låga flöden till följd av bevattningsuttag, uttag av vatten för andra ändamål, klimatförändringar eller eventuellt dammar.
- Dagvatten.
- Förorenande enskilda avlopp.
- Borttagande av ekologiskt funktionella skyddszoner och uppodling eller exploatering av det strandnära området/skyddszonen.
- Förändrad vattenkemi och försämring av vattenkvalitén t.ex. utsläpp av försurande ämnen och koncentrerad utfodring av andfågel.
- Rensning, dikning, kulvertering, muddring, breddning eller förändring av vattendragets sträckning eller bottenprofil.
- Vandringshinder och vattenreglering.
- Överfiske.
- Skogsavverkning längs vattendragen.
- Etablering och spridning av främmande och/eller invasiva arter, inklusive främmande lax och öringstammar.
- Askskottsjukan och andra trädssjukdomar och skadeorganismer som redan är införda eller har potential att bli ett problem om de införs.
- Plockning och exploatering av fridlysta och rödlistade växter.

Säkerställande (inklusive skötsel-/bevarandeplaner):

- Naturreservatet Borgen (2022-12-08, överklagat).
- Naturreservatet Fjärestad Gantofta (2011-11-03).
- Naturreservatet Gantofta (2017-12-12).
- Naturreservatet Rååns dalgång (1998-12-18).
- Naturreservatet Örby ängar (2010-11-24).
- Natura 2000-område Rååns dalgång SE0430109, SCI (2004).
- Natura 2000-område Bältebergaravinen SE0430176, SCI (2007).
- Natura 2000-område Borgen SE0430117, SCI (2004).
- Natura 2000-område Fjärestad-Gantofta SE0430067, SCI (2004).
- Landskapsbildsskyddsområde Rååns dalgång (1974-07-06).
- Skogligt biotopskyddsområde 1998:275 (1998-12-14).
- Skogligt biotopskyddsområde 1998:174 (1998-09-09).

Områdets huvuddrag: Riksintresseobjektet omfattar Råån med omgivning med start från Tirup till mynningen i Öresund strax söder om Helsingborg. I Rååns fortfarande betade ådal finns spår av den äldre betesberoende markanvändningen

med ursprung i förhistoriens samhällen. Området är ett öppet kuperat odlingslandskap präglat av enskiftet med ett omfattande och landskapsdominerande fornlämningsbestånd som vittnar om bosättningskontinuitet alltsedan stenåldern.

Endast mindre delar av biflödena ligger inom riksintressets gräns, men de har likväl stor påverkan på riksintresseobjektets naturvärden. Bland biflödena kan nämnas Tarstadsbäcken, Sireköpingsbäcken, Rönnarpsbäcken, Ottarpsbäcken, Gedsholmsbäcken, Ormastorpsbäcken, Gantoftabäcken och Påarpsbäcken.

Råån:

Råån är ca 3 mil lång och utgör gränsen mellan Helsingborgsslätten och Lundaslätten, där den rinner genom odlingslandskapet i öst-västlig riktning. Landskapet kring Råån speglar det ömsesidiga beroendet mellan kustens fiske- och hamnsamhällen och inlandets odlingslandskap och djurhållning. Rååns betydelse för områdets historiska utveckling från stenåldern fram till idag är tydligt avläsbar i dagens landskap. Här framträder stenålderns storstensgravar, bronsålderns gravhögar, medeltidens bymiljöer, kyrkbyar och säteribildningar, 1800-talets jordbruksrationaliseringar och omarrondering av bebyggelse och landskap och det tidiga 1900-talets järnvägssamhällen. Ån omges av en väl markerad dalgång med omväxlande betesmarker och lövskog. Råån meandrar naturligt i stor utsträckning, även fast rätningar gjorts bitvis. Åsträckorna varierar från lugnflytande till strömmande, vilket ger upphov till en rik flora och fauna och utmärkta lekbottnar för lax. Råån har ett av de bättre havsöringbestånden i Skåne med fungerande lek och uppväxtområden. Totalt finns ca 20 fiskarter i Råån och vanligt förekommande arter är t.ex. öring, grönling, småspigg och ål. Utöver havsöringbeståndet är kanske de mest intressanta fiskarterna de ovanliga grönling, flodnejonöga och groplöja, samt den akut hotade ålen. Det bör också nämnas att Sveriges kanske mest hotade fisk havsnejonöga tidigare vandrade upp i Råån. Bland fåglarna som uppehåller sig vid ån kan nämnas strömstare, forsärla, kungsfiskare, gråhäger och mindre hackspett. Vegetationen i/vid ån består av arter som jättegröe, bladvass, blomvass och olika natearter. På stenar och klippor i ån förekommer de rödlistade mossorna forsmossa och skör lansmossa.

Råån med biflöden har bitvis en rik bottenfauna och nämnas kan t.ex. den hotade sötvattensgråsuggan *Proasellus coxalis* och den hotade nattsländan *Beraea maura*. Utöver dessa finns ovanliga arter som mindre snytesnäcka, flat kamgälsnäcka, större kamgälsnäcka, ribbskivsnäcka, dagsländan *Caenis robusta*, bäcksländan *Capnia bifrons* och skalbaggen *Brychius elevatus*. I ån finns även musslorna spetsig målarmussla och vanlig dammussla. Åsträckor med höga naturvärden kopplade till bottenfaunan finns vid bl.a. Raus, nedströms Görarpsdammen, Sireköpinge, Vallåkra och Gantofta. Bland biflödena finns höga naturvärden i bl.a. Borgenbäcken, Lussebäcken (vid Råå), Tjutebäcken (i Bältebergaravinen), Kövlebäcken och Rydebäcken (nedströms Rydebäck).

Råån har måttlig ekologisk status till följd av övergödning, rensningar, rätningar och föroreningar. Dess kemiska status uppnår ej god. Ån med biflöden har haft problem med förorenat dagvatten. Flertalet naturvårdsinsatser har dock gjorts i ån med biflöden genom att bl.a. plantera träd längs ån, rivning av

vandringshinder, anläggning av våtmarker och utläggning av leksubstrat för öring.

Rååns dalgång nedströms Kvistofta:

Råån omges av en markant dalgång, en så kallad torrdal, i ett öppet slätt- och jordbrukslandskap. I sluttningarna finns skärningar genom trias-jurabergarter med viktiga lokaler för olika fossil. Utefter ån skiftar landskapet omväxlande mellan betesmark och skog. Marken består av lera. Längs ån finns alsumpskogar och lundartade ädellövskogar med bl.a. ask, bok och ek. Tidigare fanns även inslag av alm, men almsjukan har slått hårt mot populationen. I skogens fältskikt finns en intressant flora i form av arter som t.ex. månviol, skogknipprot och desmeknopp. Flera naturvårdsarter av mossor och lavar finns i skogarna och nämnas kan bl.a. den hotade mossan skånsk sprötmossa som noterats i en sluttning norr om Gantofta. Höga naturvärden finns kopplade till ädellövskogarna och delvis även till gräsmarkerna som består av torrängar, friskängar och fuktängar. Bitvis finns en intressant flora i gräsmarkerna med rödlistade arter som t.ex. borstsäv. Insektslivet är rikt och flera rödlistade fjärilar är knutna till gräsmarkerna, bl.a. sexfläckig bastardsvärmare. De varierande miljöerna har möjliggjort ett rikt fågelliv och bland häckande arter kan nämnas brun kärnhök, kungsfiskare och strömstare. Flertalet arter fladdermöss har noterats, däribland nordfladdermus, dvärgpipistrell, större brunfladdermus och vattenfladdermus. I våtmarkerna längs ån finns groddjur som till exempel större och mindre vattensalamander.

Vid Västergård i den nordöstra delen av naturreservatet Fjärestad - Gantofta finns en välutbildad ravin, som skurits ut ur den leriga marken av Kavlebäcken. I ravinen finns en ädellövskog som har fått utvecklas fritt under en lång tid och i trädskiktet finns bland annat ask, bok och ek. Här återfinns den rödlistade fors mossan på stenar i Kavlebäcken i botten av ravinen och flertalet signalarter, däribland olika baronmossor.

I den södra delen av naturreservatet Fjärestad - Gantofta finns ytterligare en lövskogsklädd ravin. Området är ett vackert strövområde med stora geologiska värden, samt natur- och rekreationsvärden. I en bergvägg finns sliprännor bevarade. Dessa består av skålformade fördjupningar. Den största förekomsten av sliprännor på en enskild plats finns här i Gantofta i Skåne. Här finns en långsträckt ravinkant med tusentals horisontella och lodräta sliprännor. Berget är porös sandsten som lätt vittrar sönder. Vad som slipats, när detta har skett och hur det har gått till är inte känt. Här återfinns rödlistade arter som laven stiftklotterlav och mossan knattemossa. I området finns en hel del död ved av ask och alm, vilka de rödlistade svamparna *Hypoxylon petriniae* och stor tratticka förekommer på.

Söder om Gantofta finns ett nedlagt lertag där man brutit en jurassisk lera. Täkten är numera återställd men en referenslokal för den jurassiska stratigrafin har lämnats i en täktvägg. Vid Katslösa, också söder om Gantofta, blottas i vägskärningen vid motorvägsunderfarten de yngsta jurassiska lagren i nordvästra Skåne, Rydbäckslagren, vilket är enda blottningen av dessa lager i Skåne.

Rååns dalgång uppströms Kvistofta:

Uppströms Kvistofta fortsätter dalgången att växla mellan betesmarker, alsumpskog, ädellövskog och åkermark. I ravinerna och sluttningarna återfinns ädellövskog med höga naturvärden. Likaså finns värdefulla gräsmarker med inslag av naturbetesmarker, torrängar, fuktängar och mindre fragment rikkärr. Fågellivet är rikt i de varierande miljöerna och bland häckande arter kan nämnas större hackspett och forsärla.

Vid Vallåkra ligger naturreservatet Borgen som har fått sitt namn efter den fornborg som låg uppe på en plåt vars sidor stupar brant ned mot Råån och Borgenbäcken. Området utgörs av en bäckravin med branta sluttningar och naturskogsliknande lövskog. I sluttningarna går de så kallade Vallåkralagren och gruvlagren i dagen med sina sandstenar, skifferleror och stenkol i tydligt skiktade lager. Dessa har stort pedagogiskt och geovetenskapligt värde. Lagren har under vissa tidsperioder varit föremål för primitiv brytning. Floran i Borgen är rik med bl.a. vätteros, vit-, gul- och blåsippa. Här finns även rödlistade arter som månviol, desmeknopp och hålnunneört, samt orkidén Sankt Pers nycklar. Svampfloran är intressant och många arter är beroende av områdets döda ved, nämns kan t.ex. rödlistade arter som prakttagging, svartöra och sydlig sotticka. Ned mot Råån finns torrängar med kärlväxter som t.ex. brudbröd, jungfrulin och darrgräs. Borgenbäcken har en rik bottenfauna med ovanliga arter som ribbskivsnäcka och bäcksländan *Capnia bifrons*. Fågellivet är rikt med flera arter rovfåglar, hackspettar, sångare m.fl.

Nordväst om Bälteberga ligger Bältebergaravinen, som är en ravin nedskuren i Kågerödslagren. Det är en av de geologiskt mest värdefulla lokalerna i länet. Här finns en unik blottning av Kågerödsbergarter, grovkornig sandsten från trias. Ravinen är klädd med ädellövskog och i botten rinner Tjurebäcken fram. Skogen har lång kontinuitet och trädskiktet består av bl.a. bok, ask, lönn och lind. Kryptogamfloran är värdefull och bland lavarna finns rödlistade arter som bokvårtlav, stiftklotterlav och orangepudrad klotterlav, samt den hotade och ovanliga askvårtlaven. Flertalet naturvårdsarter av mossor finns i ravinen och äldre noteringar har gjorts av den hotade skånsk sprötmossa. Bland svamparna kan rödlistade arter som *Hypoxylon petriniae*, sydlig sotticka och stor tratticka nämnas. I fältskiktet finns kärlväxter som hålnunneört, blåsippa, hässleklocka och myskmadra. Tjurebäcken har en rik bottenfauna med ovanliga arter som ribbskivsnäcka och nattsländan *Tinodes pallidulus*. I närområdet finns noteringar av större brunfladdermus. Ravinen har även landskapsbildsmässiga och sociala värden.

I sluttningarna mellan Vallåkra och Äskatorp finns ädellövskog med intressant kryptogamflora. Flera signalarter av mossor och lavar är noterade, men mest intressant är kanske antalet rödlistade svampar med arter som koralltaggsvamp och prakttagging. I området finns förekomster av fossilrik kalktuff.

Nordväst om Tågarp finns artrika naturbetesmarker på båda sidorna av Råån, skiftandes från torra till fuktiga och våta. Under 1700-talet brukades området som slättermark och det är idag för kommunen en unik rest av de gamla kulturmarkerna. Odlingslandskapet förändrades genom skiftena, som innebar att

de olika gårdarna fick sina ägofigurer samlade runt det nya gårdsläget, och nya rätlinjiga tillfartsvägar anlades. Den tidigare ägoblandningen, där varje åker och äng var indelad i en mängd långsmala tegar hade resulterat i ett varierat landskap som var rikt på landskapselement som öppna diken, åkerholmar och buskvegetation. De äldre strukturerna med åkervångar i tvåsåde och stora ängs- och fäladsmarker förändrades successivt. Åkermarken utvidgades och betesmarkerna minskade. Kvarvarande betesmarker blev översilningsmarker i Rååns åfåra och på sluttningarna ner mot vattendraget. Den följande rationaliseringen inom jordbruket med täckdikning och bortodling av impediment resulterade i stora sammanhängande åkrar med få gränser och betydligt mindre vegetation i odlingsmarken, något som präglar området idag. Många av de förekommande kärlväxterna har flera mil till nästa växtplats. I fuktiga delar förekommer arter som näbbstarr, kärresälting och den starkt hotade arten kärnnäva. I de torrare delarna förekommer arter som backtimjan och brudbröd. Längs Råån går ett järnvägsspår och banvallsslätten är artrik med kärlväxter som backruta, krusfrö och sommarfibbla. Nära banvallen finns även mindre fragment av den hotade naturtypen rikkärr. Rikkärren ligger i en naturbetesmark med partier av kalkfuktäng och torräng. Rikkärret är av vegetationstypen extremrikkärr med gräs-/starrvegetation på fastmatta. Här förekommer arter som tätört, näbbstarr och slätterblomma, men även rödlistade arter som plattsäv, ängstarr, småvänderot och loppstarr. I området har även det hotade svartblodbiet noterats.

Ca 400 meter sydväst om Ottarps kyrka finns en sandstensformation som är geologiskt och i viss mån biologiskt värdefull. Området är en välbesökt exkursionslokal. Höjdpartiet en kilometer norr om Tågarp med intilliggande bäckdal är av geologiskt intresse genom sin lerskifferberggrund. Från krönet av den gräsbevuxna höjden har man också en vidsträckt utsikt över det öppna slättlandskapet och delar av Rååns väl makerade åfåra och sluttningsszon. Mellan Tostarp och Arhill finns en mindre bäckdal med relativt branta slutningar mot Tostarpsbäcken. I anslutning finns artrika beteshagar och ädellövskog. De branta partierna innefattar bland annat rikkärr och torräng med ett relativt stort bestånd av backsippa.

Mellan Tågarp och Tierp finns flera diabasgångar. Diabasen har slagit igenom skifferberggrunden och bildar ett 15-tal diabaskullar i Råådalens sluttningar och dalbotten. En del diabaskullar har kvar en intressant torrängsflora, t.ex. kullen närmast Sireköpinge i sydost där det förekommer arter som backglim, fältmalört, gulmåra och gråfibbla, samt rödlistade arter som klippnejlika, gullklöver och rosenlök. Vid Rönnarp finns ett dagbrott i översiluriska bergarter med genomslående diabasgångar, bränd skiffer och olika mineral. Den utgör också en viktig lokal för de skånska isströmmarna. Det är en värdefull undervisningslokal.

Örby ängar:

Örby ängar ligger strax söder om Rååns mynning i Öresund och karakteriseras av strandvallar med mellanliggande fuktstråk. Området begränsas i öster av en mycket markerad landborg, som kan tolkas som kanten på ett randdelta. Genom de varierade markförhållandena är vegetationen mångformig med många olika vegetationstyper, bl.a. torräng, fuktäng, översilningskärr, kärr, kusthed, dynvegetation, sumplövskog och ädellövskog. Det har resulterat i att området är

kommunens rikaste växtlokal med en artrikedom utöver det vanliga, med mer än 400 arter kärlväxter noterade. Flera arter är rödlistade, t.ex. klintsnyltrot, raggarav, backtimjan, axveronika, saltört, svinrot och majnycklar. Insektslivet är rikt med många arter kopplade till floran, däribland ett stort antal arter bin och rödlistade fjärilar som mindre bastardsvärmare och mindre purpurmätare. Den ovanliga och hotade dynglevande skalbaggen Joannas dvärgdyvel är hittad i området. Här finns även en intressant ängssvampflora med en lång rad naturvårdsarter, varav många är vaxskivlingar, t.ex. rödlistade arter som fager vaxskivling och lädervaxskivling. Över 300 arter svampar är noterade totalt och utöver ängssvamparna finns många arter som är knutna till lövskogarna. I området har även en lång rad snäckor noterats och mest intressant är den starkt hotade större agatsnäcka. På Örby ängar har flera småvatten för groddjur anlagts och arbete pågår med att återintroducera den hotade grönfläckiga paddan. Här finns även andra groddjur som vanlig padda, större och mindre vattensalamander. På Åskesängarna längst i norr av naturreservatet Örby ängar finns ett artfattigt rikkärr som slås årligen. Rikkäret är av vegetationstypen extremrikkärr med mossdominerad vegetation på fastmatta och är soligent. Fågellivet i området är rikt och under vår och höst kan man se stora mängder fåglar rasta eller sträcka förbi. Buskagen och lövskogarna lockar även till sig häckande småfåglar. Här förekommer bland annat olika sångare samt gök och näktergal.

Friluftslivet: Rååns dalgång är ett värdefullt tätortsnära rekreativområde för framför allt boende i Helsingborg, men även för Landskrona och de mindre samhällena längs ån. I flera av naturreservaten finns stigar och på vissa ställen rastplatser. Stranden vid Rydebäck och Örby ängar är mycket omtyckta och lockar många besökare för rekreation och bad. Skåneleden går längs kusten. Sportfiske bedrivs i Råån.

Anmärkningar: Riksvärden kan påverkas av förhållandena i omkringliggande landskap, vilket innebär att även hänsyn behöver tas till riksvärdena utanför riksintresseområdets gränser. Vid användning av värdebeskrivningen ska aktuell kunskap om bevarandekologi och aktuella värden beaktas då forskningen utvecklas samt kunskapsunderlag och naturmiljöer förändras. Stora delar av området ingår i Skånes Naturvärdesöversikt från 2022 och delar utgör även Riksintresse för kulturmiljövården samt regionalt Kulturmiljöprogram för Skåne. Stora delar av objektet ligger även inom område av riksintresse för friluftslivet (Råån). Riksintressen både vad gäller synergieffekter och eventuella konflikter.

Referenser:

- ArtDatabanken. 2023. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Bager, H & Persson, A. 2009. Skånes rikkärr. Rapport 2009:41, Länsstyrelsen Skåne.
- Eklövs fiske och fiskevård. 2011. Fiskevårdsplan för Råån 2011. Rååns Fiskevårdsområdesförening.
- Ekologigruppen. 2021. Råån Vattenundersökningar 2020. Rååns Vattenråd.
- Helsingborgs stad. 2007. Skötselplan för Örby ängar naturreservat i Helsingborgs stad.
- Länsstyrelsen Skåne. 2016. Bevarandeplan för Natura 2000-område Bältebergaravinen SE0430176.

- Länsstyrelsen Skåne. 2018. Bevarandeplan för Natura 2000-området Rååns dalgång SE0430109.
- Länsstyrelsen Skåne. 2021. Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Rååns dalgång.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Naturvärdesöversikt Skåne 2022.
- Länsstyrelsen Skåne. 2023. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2023. Nationellt värdefulla och särskilt värdefulla vatten. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Svalövs kommun. 2017. Naturen i Svalövs kommun. Naturvårdsprogram del 2.
- Svenskt elfiskeregister – SERS. 2023. Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Institutionen för akvatiska resurser. <http://www.slu.se/elfiskeregistret> [2023-07-17].
- VISS. 2023. Råån. MS_CD: WA86069323VISS EU_CD: SE620565-131931. VattenInformationsSystem Sverige hemsida.